מה הדין: שור או בהמה שהלכו ברשות הרבים והתיזו צרורות או אבנים מתחת לרגליהם ושברו כלים – כמה בעל הבהמה צריך לשלם?

מתוך שיעורי הרב אלחנן פרץ שליט"א בדיני ממונות, נזיקין והלכות גזילה

בעל הבהמה משלם חצי נזק בלבד מגופו, ופטור מלא אם הנזק אירע ברשות הרבים, אלא אם כן הבהמה הייתה דחוקה.

דין "תשלומי צרורות" הוא מהנושאים המורכבים בהלכות נזיקין (סוגיה הקשורה לחושן משפט סימן שצ) ומוגדר כהלכה למשה מסיני.

ההבחנה בין רשות הרבים לרשות היחיד: אם הבהמה הלכה כדרכה ברשות הרבים והתיזה אבנים שהזיקו – הבעלים פטורים לחלוטין, משום שזהו תולדה של "רגל" שדרכה ללכת ברשות הרבים ופטורה שם. אך אם נכנסה לחצר הניזק והתיזה שם צרורות – משלם חצי נזק מהיפה שבנכסיו.

יוצא מן הכלל (בהמה דחוקה): בבית המדרש דנו בדין בהמה שהטילה גללים לתוך עיסה של שכן. אם הבהמה הלכה במקום דחוק וצר ("דחיק לאלמא"), פעולת ההתזה וההטלה אינה נחשבת לשינוי אלא לאורח ברור של הליכה, ולכן דינה כצרורות רגילים. אך אם המקום היה רחב והיא עשתה זאת ללא דוחק – הדבר מוגדר כנזק משונה ("קרן") המחייב חצי נזק בכל מקום מגוף הבהמה המזיקה.

דין "בתר מקום ניזק אזלינן": בבית המדרש חקרו מקרה שבו הבהמה עצמה הלכה ברשות הרבים, אך האבנים שנתזו מרגליה עפו אל תוך חצר פרטית של שכן ("רשות הניזק") ושברו שם כלים. ההכרעה ההלכתית היא שהולכים אחר מקום פגיעת הנזק הממשי ("בתר מקום ניזק אזלינן"), ולפיכך הבעלים יהיה חייב לשלם חצי נזק, אף על פי שגוף הבהמה שהה ברשות הרבים המותרת בהליכה.

התשובות נערכו על פי שיעורי הרב אלחנן פרץ שליט"א ועל פי פסקים שקיבל מאת הגאון רבי חיים פנחס שיינברג זצ"ל ומגדולי הפוסקים, והן לעיון בלבד. אין לסמוך על האמור כאן להלכה למעשה, ובשאלה פרטית יש לפנות לרב או לבית הוראה.

בית מדרש להכשרת דיינים ומורי הוראה

לימודי הלכה ברמה גבוהה ועיון ישיבתי מעמיק על פי גדולי הפוסקים, בראשות מורנו הרב אלחנן פרץ שליט"א, גאב"ד "חוקת משפט".

שימוש בדיני תורה בפועל ותעודת הסמכה בסיום המסלול · שיעור חושן משפט בכל יום שלישי בערב, שכונת רוממה, ירושלים

חפשו בגוגל: "בית הוראה הוראת המשפט"

להרשמה ולפרטים: 02-6260680 · horat-hamishpat.co.il

סרקו את הקוד לאתר הוראת המשפט

https://horat-hamishpat.co.il/halacha-qa/tzroros-animal-in-public-domain/